

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/444/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6711214220
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 10. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivica Hanusková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2014:6711214220.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivica Hanuskovej a členov senátu Mgr. Štefana Baláža a JUDr. Alexandra Mojša v právnej veci navrhovateľov 1/ G. A., rod. D., nar. XX. XX. XXXX, bytom M. U. A. č. XX, 2/ L. G., rod. D., nar. XX. XX. XXXX, bytom R. č. XXX, obe navrhovateľky zastúpené splnomocneným zástupcom O. G., nar. XX. XX. XXXX, bytom R., G. R. XX a 3/ C. D., nar. XX. XX. XXXX, bytom M., U. F. XXXX/XXA, právne zastúpeného JUDr. Miriam Bitalovou, advokátkou, Advokátska kancelária Bitalová & Demeterová, s. r. o., so sídlom Rimavská Sobota, Žánovská 5183/2A, proti odporcom I/ L. L., rod. N., nar. XX. XX. XXXX, bytom R., D. E. X, II/ C. U., nar. XX. XX. XXXX, bytom R., D. E. X a III/ C. U., rod. R., nar. XX. XX. XXXX, bytom R., D. E. 4, všetci odporcovia zastúpení JUDr. Oľgou Rosulegovou, advokátkou, Advokátska kancelária so sídlom Bratislava, Ul. 29. augusta č. 5, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, o odvolaní navrhovateľa 3/ proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 15C/176/2011-172 zo dňa 26. 11. 2013, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu p o t v r d z u j e .

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol návrh navrhovateľov 1/ až 3/, ktorým sa domáhali určiť, že nehnuteľnosti zapísané Správou katastra N., pre okres N., obec kat. úz. M., na LV č. XXXX a XXXX (ďalej v texte „sporné nehnuteľnosti“) patria v celosti do dedičstva po nebohom C. D., nar. XX. XX. XXXX, zomrelom XX. XX. XXXX. O trovách konania rozhodol s poukazom na ust. § 151 ods. 3 O. s. p. tak, že o nich bude rozhodnuté po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

V odôvodnení rozhodnutia okresný súd uviedol, že na základe vykonaného dokazovania a právneho posúdenia veci, a to aj na základe doplneného dokazovania v zmysle intencií zrušujúceho uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 16Co/175/2012-86 zo dňa 30. 08. 2012, právne vyvodil, že „navrhovatelia neunesli dôkazné bremeno a nepreukázali skutočne, že sporné nehnuteľnosti patria do dedičstva po ich právnom predchodcovi“. Okresný súd uznal, že s nebohým C. D. nebola spísaná kúpna zmluva, v opačnom prípade by odpadol predmet sporu a nebolo by potrebné výsluchmi, resp. inými listinami preukazovať a potvrdzovať to, že odporcovia nadobudli vlastníctvo k sporným nehnuteľnostiam na základe kúpnej zmluvy od nebohého C. D.. Dôkaznú povinnosť však majú navrhovatelia, ktorí podľa názoru súdu v zmysle ust. § 120 ods. 1 veta prvá O. s. p. neunesli dôkazné bremeno spočívajúce v tom, že sporné nehnuteľnosti patria do dedičstva po ich právnom predchodcovi, teda, že tieto sporné nehnuteľnosti právny predchodca navrhovateľov ku dňa jeho smrti vlastnil. Zdôraznil, že v prvom rade práve navrhovatelia potvrdili vyhláseniami svedkov dňa 18. 01. 2003, že odporcovia odkúpili pred 11. rokmi niekedy v máji roku 1991 od ich nebohého otca predmetné pozemky, ktoré tam boli bližšie špecifikované. Až následne navrhovatelia dostali aj rozhodnutia Okresného pozemkového úradu v Detve, ktoré im boli riadne doručené, a v ktorých boli uvedené presne parcely spolu aj s výmerami. Neobstojí preto podľa okresného súdu tvrdenie navrhovateľov, že „nemali vedomosť o veľkosti parciel,

že prevádzali a bavili sa s odporcami len o hektári, keďže súčet výmer pri jednotlivých parcelách z rozhodnutia presahuje hektár, o ktorom sa mali údajne baviť.“ To, že predmetom rozhovorov medzi odporcami a navrhovateľmi bol jeden hektár tvrdila od začiatku len navrhovateľka v 1/ rade a až následne po zrušení rozhodnutia okresného súdu nadriadeným súdom, uvedenú skutočnosť začala tvrdiť aj navrhovateľka v 2/ rade s tým, že si na to pri prvých výpovediach nespomenula. Navrhovateľ v 3/ rade naopak výslovne poprel, že by sa bavili o výmerách a potvrdil, že sa bavili len o priestorovom usporiadaní od potoka po prameň a po cestu. Všetci traja navrhovatelia potvrdili, že uvedené vyhlásenia svedkov podpísali a tiež, že im bolo doručované rozhodnutie Okresného úradu v N.. Pokiaľ ide o skutkový a právny záver, že navrhovatelia sú právnymi nástupcami po nebohom C. D., v tomto rozsahu okresný súd odkázal na svoje prvé rozhodnutie, v ktorom podrobne poukazoval na pripojené dedičské spisy a uvedená skutočnosť nebola sporná, čo konštatoval aj krajský súd v zrušujúcom uznesení. Následne aj po výsluchu C. D. nebolo preukázané, že by nebohý C. D. nejednal s odporcami, naopak, svedok potvrdil, že odporcovia mali záujem aj o kúpu pozemkov, ale v tom čase sa podľa neho pozemky kúpiť nedali. Svedok nepoprel a ani nevyvrátil tvrdenia ohľadom stretnutia C. D. s odporcami s tým, že on osobne pri jednaniach ohľadom kúpy pozemkov medzi odporcami a nebohým C. D. nebol. Okresný súd preto opätovne konštatoval, že práve navrhovatelia potvrdili, že nehnuteľnosti, ktoré žiadajú určiť, že patria do dedičstva po ich právnom predchodcovi, boli predmetom prevodu. Tieto nehnuteľnosti v rámci vyporiadania a prejednávania dedičstva po nebohom C. D. ani nežiadali radiť do dedičstva, keďže mali byť prevedené na odporcov. Ich vlastnícke právo, resp. vlastnícke právo navrhovateľov spochybňuje aj tá skutočnosť, že pripúšťajú, že predmetom prevodu mal byť jeden hektár, čo však v petite návrhu nie je odzrkadlené a žiadajú určiť, že všetky nehnuteľnosti v celosti patria do dedičstva po nebohom C. D., teda po ich otcovi. To znamená, že okresný súd nemal hodnoverným spôsobom preukázané to, čo navrhovatelia tvrdili a uvádzali, keď sami na jednej strane tvrdili, že sporné nehnuteľnosti ich otec previedol a následne v priebehu konania po podaní návrhu popierajú, že by došlo k platne uzavretým kúpnyim zmluvám a tvrdia, že predmetom kúpy a prevodu bol len jeden hektár pre odporkyňu v 1/ rade a jeden hektár pre odporcov v 2/ a 3/ rade. Z týchto dôvodov mal súd za to, že navrhovatelia neunesli dôkazné bremeno a návrh opätovne ako nedôvodný zamietol.

Pokiaľ ide o vyjadrenia splnomocneného zástupcu navrhovateľiek a právneho zástupcu navrhovateľa v 3/ rade, pred prvostupňovým súdom ohľadom písomne uzavretej kúpnej zmluvy, k uvedenému okresný súd uviedol, že nie odporcovia, ale navrhovatelia mali preukázať, že skutočne uvedené nehnuteľnosti patria do dedičstva po nebohom C. D., najmä v situácii, keď samotní navrhovatelia potvrdili, že kúpna zmluva medzi ich právnym predchodcom a odporcami bola uzavretá v roku 1991. Zdôraznil, že aj keď Občiansky zákonník vyžaduje pre platnosť písomnú formu, práve z dôvodu absencie tejto písomnej formy si všetky záležitosti odporcovia dávali do poriadku a práve s úmyslom právne vyriešiť celú záležitosť oslovili navrhovateľov, ktorí potvrdili, že došlo k uzatvoreniu kúpnej zmluvy medzi ich právnym predchodcom a odporcami. Na záver konštatoval, že dobromyseľnosť držby a titul nadobudnutia bol tak odôvodňovaný a odvodzovaný od kúpnej zmluvy uzavretej medzi odporcami a nebohým C. D., preto pokiaľ namietali navrhovatelia nedostatok dobromyseľnosti a bezpredmetnosť užívania, okresný súd konštatoval, že práve navrhovatelia potvrdili existenciu titulu, od ktorého si odvodili dobromyseľnosť odporcovia v užívaní predmetných nehnuteľností.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej 15 dňovej lehote (§ 204 ods. 1 veta prvá O. s. p.) odvolanie navrhovateľ v 3/ rade. Namietal, že on ako dieťa nebohého C. D. mal vedomosť len o tom, že odporcovia jednali o kúpe od jeho otca len približne o jednom hektári pozemkov okolo chaty, ktorý bol potrebný na prístup a odber pitnej vody, a v tom čase si ani neuvedomovali aká je to výmera. Naviac v čase, kedy malo dôjsť k uzavretiu kúpnej zmluvy v roku 1991 bol jeho otec nevládnym a od roku 1981 býval v M.. Aj samotný odporca 2/ tvrdil, že „výplata a kúpa prebehli v M.“, pričom odporkyňa 1/ a 3/ pri uzavretí ústnej kúpnej zmluvy ani nikdy neboli prítomné a s predávajúcim o kúpe ani nerokovali a už vôbec ju s predávajúcim ústne neuzatvorili. Zdôraznil, že sú to práve odporcovia, ktorí neunesli dôkazné bremeno o tom, že v roku 1991 uzavreli kúpnu zmluvu s jeho právnym predchodcom a ak by aj k uzavretiu takejto zmluvy došlo ústnou formou, potom podľa vyjadrení samotných odporcov v čase jej uzavretia predmet tejto zmluvy nebol určitý, ako ani kúpna cena, ktorej výška mu doteraz nebola oznámená a preukázaná. Podľa neho odporcovia nemohli byť od roku 1991 dobromyseľní v tom, že im nehnuteľnosti patria a preto v roku 2003, keď Okresný úrad v Detve rozhodol, že sú ich vlastníckmi, neboli splnené podmienky vydržania. Uviedol, že „prvý objektívny dôvod neexistencie ich dobromyseľnosti spočíva v tom, že neuzavreli kúpnu zmluvu o prevode vlastníctva nehnuteľností v písomnej forme“. K vyhláseniu svedkov zo dňa 18. 01. 2003 uviedol, že zo strany navrhovateľov došlo k podpisu v dobrej viere, že je tam uvedený iba jeden

hektár a ako starší človek vyhláseniu nerozumel, nečítal ho a nevedel teda ani identifikovať pozemky podľa čísiel parciel, určených v novom geometrickom pláne, ktorý však neobsahoval výmeru pozemkov. Konštatoval, že odporcovia kúpili chatu na sporných pozemkoch od nebohého C. D. až v roku 1993 a preto nemohli predmetné pozemky užívať už od roku 1991 tak, ako to tvrdia. Až na základe rozhodnutia Okresného úradu v Detve boli sporné nehnuteľnosti zaevidované v prospech odporcov a z tohto dôvodu preto ani nemohli byť zahrnuté do dedičstva po jeho otcovi.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti považoval rozsudok prvostupňového súdu za nesprávny, založený na nesprávnom právnom posúdení veci a nesprávnych skutkových zisteniach, v dôsledku čoho navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu zmenil tak, že návrhu navrhovateľov vyhovie v plnom rozsahu.

Odporcovia v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa 3/ uviedli, že odvolanie považujú v celom rozsahu za nedôvodné. Poukázali na to, že samotné dedičské konanie po nebohom C. D. bolo zastavené pre nemajetnosť, preto už v tom čase mohli navrhovatelia namietať absenciu pozemkov, pokiaľ boli v domnienke, že vlastníkom pozemkov, ktoré sú predmetom tohto konania bol ich otec. Toto konanie inicioval však až v roku 2001 splnomocnený zástupca navrhovateľov, ktorý po smrti svojej matky zistil, že predmetné nehnuteľnosti boli odpredané bez jeho vedomia a toto cítil ako krivdu, ktorú sa snažil touto cestou „napraviť“. Uvedené vyplýva podľa nich aj z prednesov navrhovateľov, ktorí na pojednávaní uviedli, že až do času, kedy ním boli oslovení, sa o predmetné pozemky vôbec nezaujímal. Podstatným však podľa nich zostáva, že navrhovatelia mali možnosť po podpise vyhlásení zo dňa 18. 01. 2003 tieto napadnúť, jednak napadnúť rozhodnutia Okresného úradu v Detve, odbor pozemkový poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, ktoré boli všetkým trom navrhovateľom riadne doručené. Pokiaľ teda navrhovatelia tvrdia, že z vyhlásení nie je zrejmá výmera pozemkov, potom poukázali na to, že tieto obsahujú nielen čísla parciel v zmysle geometrického plánu č. 107/2002, ale nehnuteľnosti sú označené aj v súlade so starým značením, teda zhodné s rozhodnutím Štátneho notárstva v Rimavskej Sobote zo dňa 26. 10. 1979. Týmto podpisom navrhovatelia potvrdili, že predmetné nehnuteľnosti boli odpredané už v minulosti, dohodnutá kúpna cena bola prevzatá v plnej výške, pričom ku dňu podpisu vyhlásení nedošlo k právnomu usporiadaniu. Je preto jednoznačne evidentné, o aké výmery sa jednalo a pokiaľ by aj navrhovatelia nemali vedomosť o tom, aké parcely, resp. ich výmery potvrdzujú svojimi podpismi vo vyhláseniach, mali možnosť reagovať na doručené rozhodnutia. Nemôže podľa nich obstať ani tvrdenie, že navrhovatelia sa až do roku 2010 domnievali, že sú vlastníkami predmetných parciel a tieto aj užívali, nakoľko na pojednávaní uviedli, že ich absolútne desiatky rokov neužívali, čo korešponduje aj s tým faktom, že pozemky na základe dobromyseľnosti užívali odporcovia, o tieto sa riadne starali, obhospodarovali ich a investovali do nich v dobrej viere, že sú ich vlastníkami na základe ich odkúpenia od právneho predchodcu navrhovateľov a neskôr aj na základe vyhlásenia, ktoré samotní navrhovatelia vlastnoručne podpísali a ktoré ani v tomto konaní nespochybnili a uznali tieto podpisy za svoje. Pokiaľ aj navrhovateľ 3/ spochybňuje dobromyseľnosť odporcov pri držbe nehnuteľností, v tomto prípade nešlo o vydržanie v zmysle Občianskeho zákonníka, ale išlo o registráciu obnovy evidencie pozemkov v rámci sceľovania pozemkov, čo je rozdielny inštitút. Práve na základe toho, za splnenia všetkých potrebných podmienok vydal Okresný úrad v Detve svoje rozhodnutia. Odporcovia teda nadobudli svoje pozemky legálnou cestou odkúpením od nebohého C. D. a neskôr na základe vyhlásení žalobcov boli tieto oficiálne vysporiadané. Navrhli preto, aby odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.) prejednal odvolanie viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania v zmysle ust. § 212 ods. 1 O. s. p. a bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. napadnutý rozsudok okresného súdu podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. potvrdil ako vecne správny v celom rozsahu.

Podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Citované zákonné ustanovenia umožňujú odvolaciemu súdu potvrdiť rozhodnutie súdu prvého stupňa, ak je vo výroku vecne správne (§ 219 ods. 1 O. s. p.), pričom odvolací súd konštatuje, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je nielen vo výroku, ktorým súd prvého stupňa návrh navrhovateľov zamietol vecne správne, ale aj odôvodnenie tohto výroku je absolútne presvedčivé a správne. Súd prvého stupňa dôsledne doplnil dokazovanie v intenciách zrušujúceho uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 16Co/175/2012-86 zo dňa 30. 08. 2012, a v odôvodnení svojho rozhodnutia sa vysporiadal so všetkými námietkami uplatňovanými navrhovateľmi v priebehu prvostupňového konania, a najmä totožnými v

odvolacom konaní, preto by odôvodnenie odvolacieho súdu bolo iba kopírovaním vecne správnych záverov okresného súdu. Z tohto dôvodu, odvolací súd pristúpil k vypracovaniu tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia v zmysle ust. § 219 ods. 2 O. s. p..

Súd prvého stupňa riadne zistil skutkový stav veci, keď vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 120 ods. 1 O. s. p.) z hľadiska posúdenia opodstatnenosti nároku uplatňovaného navrhovateľmi v konaní, výsledky vykonaného dokazovania správne vyhodnotil (§ 132 O. s. p.) a na ich základe dospel k správnym skutkovým a právnym záverom, ktoré v napadnutom rozhodnutí aj náležite odôvodnil (§ 157 ods. 2 O. s. p.).

I keď čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej v texte len „dohovor“) zaručuje právo na spravodlivé súdne konanie, neustanovuje žiadne pravidlá pre prípustnosť dôkazov alebo spôsob, ktorým majú byť posúdené; tieto záležitosti preto musia byť primárne upravené vnútroštátnym právom a vnútroštátnymi súdmi. Ústava SR neupravuje prípustnosť dôkazov, ale ponecháva jej úpravu na príslušné zákony, spravidla na procesné kódexy. Takisto význam dôkazov a potrebnosť ich vykonania sú otázky, ktorých posúdenie je zásadne v právomoci toho orgánu, ktorý rozhoduje o merite návrhu - inými slovami, právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03).

Občiansky súdny poriadok ukladá účastníkom konania povinnosť označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd ale nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a záver o tom, ktoré z dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (viď § 120 ods. 1 O.s.p.), a nie účastníkov konania. Treba dodať, že aj podľa judikatúry ústavného súdu nepatrí do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov, resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia odvolací súd dodáva, že práve navrhovatelia boli povinní preukázať, že za života ich právneho predchodcu O.D. nedošlo k prevodu sporných nehnuteľností na základe kúpnej zmluvy na odporcov, a ak aj uvedená kúpna zmluva v písomnej forme tohto času neexistuje, skutočnosť, že právny predchodca navrhovateľov bol ku dňu svojej smrti vlastníkom sporných nehnuteľností, preukázaná nebola. V danom prípade okresný súd neposudzoval vydržanie sporných nehnuteľností, ak uvedené vydržanie bolo potvrdené rozhodnutím Okresného úradu v Detve, odbor pozemkový, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, ktoré je právoplatným rozhodnutím, a jeho obsahové náležitosti neboli navrhovateľmi žiadnym spôsobom vyvrátené.

Okresný súd sa správne v odôvodnení rozhodnutia zamerával len na argumenty, ktoré sú z hľadiska výsledku súdneho rozhodnutia považované za rozhodujúce, pretože všeobecný súd - prvostupňový súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Okresný súd stručne a jasne objasnil skutkový, ako i právny základ rozhodnutia, ktorý postačuje pre právny záver o tom, že nárok navrhovateľov nie je dôvodný.

Vzhľadom na tieto dôvody, ako aj dôvody, ktoré vo svojom rozhodnutí uviedol súd prvého stupňa a ktoré nebolo potrebné pre svoju presvedčivosť opätovne uvádzať v tomto rozhodnutí, odvolací súd podľa § 219 ods. 1 O. s. p. rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 4 O. s. p., v zmysle ktorého, ak odvolací súd rozhoduje o odvolaní proti rozhodnutiu vo veci samej, v ktorej nebolo rozhodnuté o trovách konania z dôvodu postupu podľa § 151 ods. 3 O. s. p., o trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa.

Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.